

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539¹

อภิสิทธิ์ ไชยโสภา²

การค้าประเวณีเป็น “อาชีพเก่าแก่ที่สุดของมนุษย์” คือการขายบริการทางเพศ ซึ่งวัฒนธรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ปรากฏขึ้นแทบทุกสังคมทั่วโลก การค้าประเวณีเป็นปัญหาเกิดขึ้นและอยู่กับสังคมไทยเป็นเวลายาวนาน การค้าประเวณีเป็นอาชีพหนึ่งที่มีทั้งสมัครใจและถูกหลอกลวงหรือบังคับให้ค้าประเวณี สำหรับประเทศไทยมีหลักฐานที่บ่งชี้ถึงร่องรอยของกิจกรรมเหล่านี้ตั้งแต่เช่นคำศัพท์ “หญิงนครโสเภณี” หรือหญิงงามเมือง เนื่องจากการขยายตัวของเมือง และการเข้ามาของชาวตะวันตก โสเภณีเป็นอาชีพที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนับตั้งแต่สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) โดยพระองค์จัดให้มีอากรเก็บ “ภาษีบำรุงถนน” ซึ่งเป็นภาษีโสเภณีในสมัยนั้น ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้มีการตราพระราชบัญญัติสัญญาโรค ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) ขึ้นโดยใช้การจดทะเบียนเพื่อควบคุมการค้าประเวณีที่มีจำนวนมากขึ้น อันมีเนื้อหาอนุญาตให้ค้าประเวณีได้ แต่สำนักโสเภณี และโสเภณีต้องจดทะเบียนตามกฎหมายโดยมีการจัดเก็บภาษีค่าธรรมเนียมจดทะเบียนหญิงโสเภณี เป็นต้นมา ซึ่งมีการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนหญิงโสเภณีเป็นภาษี เป็นนโยบาย และกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทยจึงเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยพระองค์ทรงตราพระราชบัญญัติป้องกันสัญญาโรค รัตนโกสินทรศก 127 เพื่อใช้บังคับควบคุมการค้าประเวณีในสมัยนั้น พระราชบัญญัติป้องกันสัญญาโรครัตนโกสินทรศก 127 (พ.ศ. 2451) ใช้สืบเนื่องมาถึงสมัยรัชกาลที่ 6 จนกระทั่งถึงยุครัฐบาลจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีนโยบายเพื่อเลิกการทำให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพให้แก่หญิงนครโสเภณี เพื่อกลับเป็น

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยมีที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และรองศาสตราจารย์ศุภพร วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาริทยูญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คดีของสังคมต่อไปโดยมีการออกพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีมาใช้แทนใน พ.ศ. 2503³ ดังนั้น การค้าประเวณีหรือการให้บริการทางเพศถูกกำหนดให้เป็นการกระทำที่มีความผิดทางอาญาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ต่อมาได้มีการปรับปรุงกฎหมาย โดยตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539⁴ ขึ้นมาแทนที่เพื่อลงโทษทางอาญาและปรับปรุงมาตรการช่วยเหลือผู้ให้บริการทางเพศโดยกำหนดอัตราโทษแก่ผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการค้าประเวณีให้สูงขึ้น และเพิ่มบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อใช้บังคับสืบเนื่องต่อมา

ปัญหาการค้าประเวณีเกิดจากความยากจน และขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาการแข่งขันทางวัตถุนิยม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นมุมมองหรือทัศนคติ ค่านิยม จึงเป็นสาเหตุให้มีการลักลอบค้าประเวณีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้นหลายรูปแบบแอบแฝงอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ เพื่อหารายได้ดำรงชีพ ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมมีเกิดขึ้นในทุก ๆ พื้นที่ในลักษณะการค้าประเวณีที่เห็นได้ชัด คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีตามถนนสาธารณะหรือในสถานบริการต่าง ๆ⁵ ซึ่งการค้าประเวณียังมีได้ลดลงเท่าที่ควร

1. จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ในประการดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศ จากบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้การติดต่อผู้ใดที่ติดต่อหรือชักชวนบุคคล เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอวัยวะหรือเป็นที่เคี้ยวหรือรับราคะแก่สาธารณะชน (มาตรา 5) และกรณีผู้ให้บริการที่เข้าไปมั่วสุมในสถานที่ค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนหรือผู้อื่น กรณีนี้ผู้ที่เสี่ยงทำผิดกฎหมายอาจจะเป็นได้ทั้งตัวผู้ให้บริการทางเพศเอง หรือผู้อื่นที่ปฏิบัติงานในสถานบริการ (มาตรา 6) และกรณีผู้ให้บริการที่โฆษณาหรือทำให้แพร่หลายไปยังสาธารณะเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือของผู้อื่น (มาตรา 7) เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศดังกล่าวมีอัตราโทษที่ไม่สูง

³ คารารัตน์เมตตาริกานนท์. กฎหมายโสเภณีดีทะเบียน. ครั้งแรกในไทย, ศิลปวัฒนธรรม. ฉบับมีนาคม 2527. เผยแพร่ในระบบออนไลน์ครั้งแรกเมื่อ 15 มิถุนายน 2563.

⁴ ดร.ปิยากร หวังมหารพร, อังในวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ปีที่ 28, ฉบับ 4 เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2551

⁵ พันตำรวจเอก ดร.อัศรพล บุญ โยปักษ์ภูมิ. รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ในประเทศไทย, กันยายน 2561, 22-25.

มากนัก เป็นเพียงบทกำหนดควบคุมพฤติกรรมไม่ให้มีการค้าประเวณีโดยเปิดเผยเท่านั้น ทำให้ผู้ค้าประเวณีไม่มีความเกรงกลัว เมื่อมีเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมแล้วจะมีการเสียค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด และหลังจากนั้นก็ย้อนกลับมากระทำความผิดขายบริการทางเพศซ้ำอีก ซึ่งยังไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคมแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเป็นมาตรการควบคุมการค้าประเวณีให้มีความเคร่งครัดขึ้น และเป็นประโยชน์ในการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีซ้ำอีก

1.2 ปัญหาประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศ จากบทบัญญัติความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศ ที่ให้บริการทางเพศจากบุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี ในสถานการณ์การค้าประเวณี ถ้าให้บริการทางเพศจากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี รับโทษหนักขึ้น กรณีนี้แม้ผู้ให้บริการทางเพศจะยินยอมก็มีความผิด (มาตรา 8) กรณีบทบัญญัติความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศดังกล่าว เป็นการกระทำเพื่อสนองความใคร่สำหรับตนเอง โดยหลักแล้วไม่มีความผิด เว้นแต่จะได้ให้บริการทางเพศในสถานบริการกับบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี เท่านั้น แต่มีเนื้อหาไม่ครอบคลุมไปถึงบุคคลที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี จนถึงผู้มีอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ ให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วย ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มเปราะบางที่จะต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย รวมถึงมีโทษจำคุกและปรับไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ทำให้ผู้ให้บริการทางเพศไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายไม่ได้มุ่งเน้นที่จะลงโทษผู้ให้บริการทางเพศอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเนื้อหาและบทกำหนดโทษให้เคร่งครัดเพื่อเป็นมาตรการป้องกันยับยั้งผู้ให้บริการทางเพศ เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายต่อไป

1.3 ปัญหาประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี จากบทบัญญัติความรับผิดชอบที่เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี หากได้กระทำต่อบุคคลอายุมากกว่า 15 แต่ยังไม่เกิน 18 ปี ต้องระวางโทษจำคุกและปรับ แต่ถ้าได้กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ต้องระวางโทษหนักขึ้น นอกจากนี้ ผู้กระต่ายยังต้องระวางโทษหนักขึ้นหากได้กระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง หรือใช้วิธีข่มขืนใจ (มาตรา 9) เนื่องจากบทบัญญัติความรับผิดชอบของผู้ที่เป็นธุระจัดหา ล่องไป หรือชักพาบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นค้าประเวณี หรือเพื่อการค้าประเวณี อาจมีการถูกบังคับขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณีไม่ว่าจะเกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นเรื่อง

ที่มีผลกระทบกับสิทธิ เสรีภาพ ต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย หรือทรัพย์สินของผู้ที่ตกอยู่ในสถานการณ์ บิบบังคับ ถูกหลอกล่ให้มีการค้าประเวณีโดยที่ไม่ได้สมัครใจหรือตกอยู่ในภาวะจำยอม เป็นประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีเนื้อหาที่ไม่ได้ครอบคลุมกับการค้าประเวณีที่ได้กระทำต่อเด็ก หรือบุคคล ผู้อ่อนด้อย ไม่ว่าจะเป็นเพราะเนื่องจากอายุ ความเจ็บป่วยมีความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ สติปัญญา หรือตั้งครรภ์ หรือกระทำโดยบังคับใช้กำลังความรุนแรง หรือได้กระทำต่อบุคคลหลายคน หรือกระทำ โดยบังคับ ใช้กำลังความรุนแรง และบุคคลที่เข้ามายังประเทศไทย ซึ่งเข้ามาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อค้าประเวณี หรือเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเนื้อหา และบทกำหนดโทษให้เหมาะสมเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการค้าประเวณีและครอบคลุมกับสภาพ ปัญหายิ่งขึ้น

1.4 ปัญหาประการที่สี่ ปัญหาความรับผิดชอบของผู้เป็นเจ้าของสถานบริการค้าประเวณี

กรณีตาม (มาตรา 11) กรณีจัดให้มีการค้าประเวณีเกิดขึ้น โดยให้พนักงานบริการที่เป็นเด็กและเยาวชน หรือแรงงานต่างชาตินำขายบริการทางเพศในสถานบริการเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุก ๆ พื้นที่ อันมีลักษณะค้าประเวณีแอบแฝง ซึ่งเป็นการค้าประเวณีที่เกิดขึ้นนอกระบบ หรือบางกรณีถูกหลอกลวง ให้ไปค้าประเวณีในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาหลายส่วน เช่น มีผลกระทบต่อระบบ สาธารณสุขของผู้ให้บริการทางเพศ และกระทบต่อเสรีภาพ ถูกกักขัง หน่วงเหนี่ยว บังคับขู่เข็ญ ให้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ เป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เชื่อมโยงกับปัญหา การค้ามนุษย์ รวมถึงปัญหาการฟอกเงินจากธุรกิจสีเทาของผู้เป็นเจ้าของสถานบริการ และปัญหา อาชญากรรมที่ตามมา เนื่องจากธุรกิจการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายที่มีเครือข่ายจำนวนมาก และเป็นองค์กรที่ไม่เปิดเผย และเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพล มีการดำเนินการที่ซับซ้อน จึงทำให้ไม่สามารถ ดำเนินคดีกับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ไม่เกรงกลัว ส่งผลให้เกิดปัญหาลักลอบค้าประเวณีที่เกิดขึ้นหลายรูปแบบในประเทศไทย และทำให้เกิด อุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมาย ให้มีเนื้อหาและบทกำหนดโทษให้ครอบคลุมกับสภาพปัญหาเพื่อเป็นมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงหา ประโยชน์จากการค้าประเวณี และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาทำให้ทราบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางเพศ ผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 5 – 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

1) จากเดิม มาตรา 5 “ผู้ใดที่ติดต่อหรือชักชวนบุคคล เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผย และน่าอับอายหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ มาตรา 5 “ผู้ใดที่ติดต่อหรือชักชวนบุคคล เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอายหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และหากมีการกระทำความผิดซ้ำให้เพิ่มโทษปรับไม่เกิน 30,000 บาท”

2) จากเดิม มาตรา 6 “ผู้ให้บริการที่เข้าไปมั่วสุมในสถานที่ค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ มาตรา 6 “ผู้ให้บริการที่เข้าไปมั่วสุมในสถานที่ค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากมีการกระทำความผิดซ้ำให้เพิ่มโทษปรับไม่เกิน 30,000 บาท”

3) จากเดิม มาตรา 7 “ผู้ให้บริการที่โฆษณาหรือทำให้แพร่หลายไปยังสาธารณะ เพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 – 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ มาตรา 7 “ผู้ให้บริการที่โฆษณาหรือทำให้แพร่หลายไปยังสาธารณะเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากมีการกระทำความผิดซ้ำให้เพิ่มโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท”

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ใช้บริการทางเพศ ผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

จากเดิม มาตรา 8 “ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเอง หรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1-3 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 60,000 บาท”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ มาตรา 8 “ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี จนถึงบุคคลผู้มีอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ ในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1-3 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดของผู้เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการค้าประเวณี ผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่ ในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

จากเดิม “มาตรา 9 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1-10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 300,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 - 400,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามเป็นการกระทำโดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขู่ใจ ด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสาม แล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่ามีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ “มาตรา 9 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1-10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 300,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 - 400,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อเด็ก หรือบุคคลผู้อ่อนด้อย ไม่ว่าจะเพราะเนื่องจากอายุ ความเจ็บป่วยมีความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ สติปัญญา หรือหญิงตั้งครรภ์ หรือกระทำโดยบังคับ ใช้กำลังความรุนแรง และเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายชีวิต แก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 – 25 ปี หรือปรับตั้งแต่ 300,000 – 3,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสาม แล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่ามีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี”

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบผู้เป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้เพิ่มความป็นวรรคสี่ในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

1) จากเดิม มาตรา 11 “ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณี ในสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 - 15 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 - 300,000 บาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 – 15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 300,000 บาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่ง มีดีเกออยู่ยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 – 400,000 บาท”

ขอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ มาตรา 11 “ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำความผิดการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 - 15 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 - 300,000 บาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 – 15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 300,000 บาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่ง มีดีเกออยู่ยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 – 400,000 บาท”

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้เป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการ ดำเนินกิจการโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือผ่านบุคคลอื่นใด สนับสนุนทางการเงินหรือร่วมสนับสนุนทางการเงินแก่สถานที่สำหรับการค้าประเวณีเพื่อให้มีการค้าประเวณีอันเป็นธุรกิจปกติในสถานบริการ หรือในสถานที่อื่น เพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 - 25 ปี หรือปรับตั้งแต่ 300,000 – 3,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รวมทั้งให้มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของสถานบริการได้”

2) แก้ไขปัญหาด้านสังคม

การค้าประเวณีเกิดจากปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษา ความยากจนไม่มีรายได้เพียงพอ การเข้าถึงทรัพยากรไม่เท่าเทียมกัน ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่มาจากครอบครัวชนบทที่ยากจน ซึ่งต้องการมาแสวงหาโอกาส และรายได้ แต่เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้รับโอกาสทางสังคมเท่าที่ควร จึงทำให้มีทางเลือกในการหารายได้น้อย ส่งผลให้เลือกประกอบอาชีพค้าประเวณีที่มีรายได้สูง และภายในเวลาอันรวดเร็วขึ้น ดังนั้น หากมีการส่งเสริมให้บุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามีความรู้ความสามารถในการทำมาหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้แล้ว ย่อมมีสถานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมให้มีความเสมอภาค จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และทำให้การค้าประเวณีหรือธุรกิจสถานบริการที่มีการค้าประเวณีลดน้อยลง

3) แก้ไขปัญหาที่หญิงผู้ค้าประเวณี

ปัญหาในด้านทัศนคติของผู้ค้าประเวณี บางครอบครัวและบางสังคมได้รับการปลูกฝังเป็นค่านิยมว่าการค้าประเวณีไม่ใช่สิ่งเสียหายหรือเลวร้าย ทั้งยังเป็นสิ่งที่สร้างรายได้ เป็นการทำงานหารายได้เพื่อเลี้ยงดูบุคคลของครอบครัว เช่น บิดามารดา ทำให้คนในชุมชนนั้นก้าวเข้าสู่การค้าประเวณีได้ง่ายเพื่อการค้าประเวณีสำหรับหารายได้ในการดำรงชีพ โดยเห็นว่าการขายบริการทางเพศไม่ใช่สิ่งผิดแต่อย่างใด นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความพึงพอใจ ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีผู้ค้าประเวณีจำนวนมากเข้าสู่อาชีพค้าประเวณี เนื่องจากต้องการหารายได้ให้มีจำนวนมาก และให้เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการทางวัตถุ ทรัพย์สิน และเงินทอง เนื่องจากไม่มีความสามารถเพียงพอในการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้มาก และภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้น จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง วัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ สร้างงาน สร้างอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และภาครัฐมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ช่วยส่งเสริมในด้านเศรษฐกิจ เมื่อสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นย่อมไม่มีบุคคลใดที่ต้องการหันเหไปประกอบอาชีพโสเภณีเพราะไม่ได้เป็นที่ยอมรับในสังคม ดังนั้น การสร้างทัศนคติที่ดี การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี จึงเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันปัญหาการค้าประเวณีที่เกิดขึ้น ซึ่งรัฐสามารถดำเนินการได้หากมีการดำเนินนโยบายป้องกันและส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีจะทำให้ปัญหาการค้าประเวณีลดน้อยลง

4) แก้ไขปัญหาให้เจ้าหน้าที่รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดไม่เข้าไปมีส่วนร่วมกับกระบวนการการค้าประเวณี

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐดูมองว่า มีการใช้อำนาจในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยการเรียกรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการกระทำความผิดหรือธุรกิจสีเทาที่ผิดกฎหมาย เพื่อแลกกับการไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคือ จะต้องสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างทัศนคติที่ดี เจ้าหน้าที่รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การใช้อำนาจตามกฎหมายต้องมีความโปร่งใสเป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายตามหลักนิติธรรม และมีความเอื้อเฟื้อกับประชาชน มีการปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเสมอภาค ไม่กระทำการที่ผิดต่อจริยธรรมและมีการทำงานแบบบูรณาการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือการกระทำที่เป็น การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี นอกจากนี้ รัฐต้องช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไปกระทำความผิดเสียเอง

ดังนั้น เมื่อรัฐมีนโยบายสนับสนุนให้มีการป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีอย่างเคร่งครัด และการบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ หลักสิทธิมนุษยชน และหลักประชาธิปไตย ให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จะส่งผลให้เกิดความสมดุลสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ดาร์ตันเมตตาริกานนท์. กฎหมายโสเภณีดีทะเบียน. ครั้งแรกในไทย, ศิลปวัฒนธรรม. ฉบับมีนาคม 2527. เผยแพร่ในระบบออนไลน์ครั้งแรกเมื่อ 15 มิถุนายน 2563.

บัณฑิต จุลาสัย และ รัชดา โชติพานิช. นครโสเภณีหรือเมืองมหาวิทยาลัย. ในศิลปวัฒนธรรม ฉบับพฤษภาคม 2559.

decriminalize sex work : ภาคประชาชนเสนอ ยกเลิกกฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี. โดย iLaw. เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2564.

ดร.ปิยากร หวังมหาพร, อ้างในวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปีที่ 28. ฉบับ 4 เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2551.

พันตำรวจเอก ดร.อักรพล บุญโยบชัยภูมิ. รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ในประเทศไทย. กันยายน 2561. 22-25.

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง การค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย. สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปี พ.ศ. 2558.

นางสุทธิมาตร จันทร์แดง. นิตกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย. บทความทางวิชาการธุรกิจค้าบริการทางเพศ :สังคมไทยจะไปทางไหน จุลนิติ. ปีที่ 1. ฉบับที่ 5. พฤศจิกายน -ธันวาคม 2547. 65-71.

นางสาวสุจิรา เชื้อมไพบูลย์. การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2560). 156-161. 162-171. 207 -215.